

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ»

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 1(17) қаңтар-наурыз 2019
ISSN 2710-3994

Бас редактор:
Қабылдинов Зиябек Ермұқанұлы

Редакциялық алқа:

Абашин Сергей Николаевич – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Санкт-Петербургтегі Европа университеті (Ресей)

Абдырахманов Толобек Абылович – тарих ғылымдарының докторы, профессор, И. Арабаев атындағы Қызыл мемлекеттік университетінің ректоры. (Қырғызстан)

Аязан Бүркітбай Ғелманұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институты директорының орынбасары. (Қазақстан)

Әлімбаев Нұрсан – тарих ғылымдарының кандидаты, профессор, Қазақстан Республикасы Орталық мемлекеттік музейінің директоры. (Қазақстан)

Әбусейтова Меруерт Қуатқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі. ҚР БҒМ ҒК Р. Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының «Тарихи материалдарды зерттеу» орталығының директоры. (Қазақстан)

Әбіл Еркін Аманжолұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институтының директоры. (Қазақстан)

Голден Кэти Стромилл (Kathie Stromile Golden) – PhD, Миссисипи өңірлік мемлекеттік университеті (Mississippi Valley State University) (АҚШ)

Кәрібаев Берекет Бақытжанұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, «Қазақстан тарихы» кафедрасының меңгерушісі. (Қазақстан)

Қожамжарова Дария Пернешқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетінің ректоры. (Қазақстан)

Кожирова Светлана Басиевна – саясаттану ғылымдарының докторы, профессор, Фудан Университетінің Қытай және Орталық Азияны зерттеу орталығының мен «Астана» ХҒК бірлескен директоры (Қазақстан)

Козодой Виктор Иванович – тарих ғылымдарының докторы, профессор. (Ресей)

Көкебаева Гүлжауһар Какенқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты (Қазақстан)

Көмеков Болат Ешмұхамедұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Халықаралық қыпшақтану институтының директоры, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Қазақстан)

Матыжанов Кенжехан Ісләмжанұлы – филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі, М.О. Әуезов атындағы әдебиет және өнер институтының директоры. (Қазақстан)

Моррисон Александр (Morrison Alexander) – PhD, профессор Оксфордского университета (Великобритания)

Муртазаева Рахборхон Хамидқызы – тарих ғылымдарының докторы, Мирзо Ұлықбек атындағы Өзбекстан ұлттық университеті «Өзбекстан тарихы» кафедрасының профессоры. (Өзбекстан)

Панто Дмитрий (Panto Dmitri) – PhD доктор, Гданьск қаласындағы Екінші дүниежүзілік соғыс мұражайының ғылыми қызметкері. (Польша)

Римантас Желвис (Želvy Rimantas) – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Вильнюс педагогикалық университеті (Литва)

Самашев Зайнолла Самашұлы – археолог, тарих ғылымдарының докторы, профессор, Герман археология институтының корр.-мүшесі. ҚР БҒМ ҒК Ә. Марғұлан атындағы Археология институты. (Қазақстан)

Сайлан Болат Санабайұлы – тарих ғылымдарының докторы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. (Қазақстан)

Смағұлов Оразақ Смағұлұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Балон ғылым академиясының корр.-мүшесі, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы сыйлықтың лауреаты, ғылым мен техниканың еңбек сіңірген қайраткері, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)

Сыдықов Ерлан Бәтмашұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ректоры. (Қазақстан)

Таймағамбетов Жәкен Қожахметұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, ҚР Ұлттық музейі. (Қазақстан)

Жауапты редактор:
Қаипбаева Айнагүл Толғанбайқызы

Ғылыми редактор:
Қозыбаева Махаббат Мәлікқызы

Редактор:
Кубеев Рустем Жаулыбайұлы

Жауапты хатшы:
Қоңқабаева Арайлым

Техникалық хатшы:
Хумарзах Алтынбек

Главный редактор:
Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:

- Абашиин Сергей Николаевич – доктор исторических наук, профессор, Европейский университет в Санкт-Петербурге (Россия)
- Абдырахманов Толобек Абылович – доктор исторических наук, профессор, ректор Кыргызского государственного университета им. И. Арабаева (Кыргызстан)
- Алимбай Нурсан – кандидат исторических наук, профессор, директор Центрального государственного музея Республики Казахстан (Казахстан)
- Абусеитова Меруерт Хуатовна – доктор исторических наук, профессор, чл.-корр. НАН РК, директор Республиканского центра по изучению исторических материалов Института востоковедения имени Р.Б. Сулейменова (Казахстан)
- Абиля Еркин Аманжолович – доктор исторических наук, профессор, директор Института истории государства КН МОН РК (Казахстан)
- Аяган Буркитбай Гелманович – доктор исторических наук, профессор, заместитель директора Института истории государства КН МОН РК (Казахстан)
- Голден Кэтти Стромайл (Kathie Stromile Golden) – PhD, Государственный университет долины Миссисипи (Mississippi Valley State University) (США)
- Исмагулов Оразак Исмагулович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, член-корр. Болонской академии наук, лауреат премии им. Ч.Ч. Валиханова, заслуженный деятель науки и техники, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева (г. Нур-Султан, Казахстан)
- Карибаев Берекет Бахытжанович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, заведующий кафедрой истории Казахстана, Казахский национальный университет им. аль-Фараби (Казахстан)
- Кожамжарова Дария Пернешовна – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, ректор Южно-Казахстанского университета им. М.Ауэзова (Казахстан)
- Кожирова Светлана Басиевна – доктор политических наук, профессор, содиректор Центра исследования Китая и Центральной Азии Фуданьского Университета и МНХ «Астана», руководитель Центра китайских и азиатских исследований (Казахстан)
- Козодой Виктор Иванович – доктор исторических наук, профессор (Россия)
- Кокебаева Гульжаухар Какеновна – доктор исторических наук, профессор, главный научный сотрудник Института истории и этнологии им. Ч.Ч.Валиханова КН МОН РК (Казахстан)
- Кумеков Болат Ешимхамбетович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, директор Международного института кипчаковедения Казахского национального университета имени аль-Фараби, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева (Казахстан)
- Матыжанов Кенжехан Слямжанович – доктор филологических наук, профессор, чл.-корр. НАН РК, директор Института литературы и искусства им. М. Ауэзова (Казахстан)
- Моррисон Александр (Morrison Alexander) – PhD, профессор Оксфордского университета (Великобритания) Муртазаева Рахборхон Хамидовна – доктор исторических наук, профессор кафедры «Истории Узбекистана» Национального университета Узбекистана имени Мирзо Улугбека. (Узбекистан)
- Панто Дмитрий (Panto Dmitri) – доктор PhD, профессор, главный специалист научного отдела Музея Второй мировой войны г. Гданьска (Польша)
- Римантас Желвис (Želvys Rimantas) – доктор педагогических наук, профессор, Вильнюсский педагогический университет (Литва)
- Самашев Зайнолла Самашевич – археолог, доктор исторических наук, профессор, чл.-корр. Германского археологического института. Институт археологии им. А.Маргулана КН МОН РК (Казахстан)
- Сайлан Болат Санабаевич – доктор исторических наук, Казахский национальный университет им. аль-Фараби (Казахстан)
- Сыдыков Ерлан Батташевич – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, ректор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Казахстан)
- Таймагамбетов Жакен Кожажметович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, Национальный музей РК (Казахстан)

Ответственный редактор:
Каипбаева Айнагуль Толганбаевна

Научный редактор:
Козыбаева Махаббат Маликовна

Редактор:

Кубеев Рустем Джаулыбайулы

Ответственный секретарь:
Конкабаева Арайлым Нурболатовна

Технический секретарь:
Хумарзах Алтынбек

Editor-In-Chief:

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Members of editorial board:

- Abashin Sergei Nikolaevich – Doctor of Historical Sciences, Professor, European University at St. Petersburg (Russia)*
Abdyrakhmanov Tolobek Abylovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Rector of I. Arabaev Kyrgyz State University (Kyrgyzstan)
Alimbay Nursan – Candidate of Historical Sciences, Professor, Director of the Central State Museum of the Republic of Kazakhstan (Kazakhstan)
Abusseitova Meruert Khuatovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of the NAS RK, Director of the Republican Center for the Study of Historical Materials at R.B. Suleimenov Institute of Oriental Studies (Kazakhstan)
Abil Yerkin Amanzholovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Director of the Institute of History of the State CS MES RK (Kazakhstan)
Ayagan Burkitbai Gelmanovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Deputy Director of the Institute of History of the State CS MES RK (Kazakhstan)
Golden Kathie Stromile – PhD, Mississippi Valley State University (USA)
Ismagulov Orazak Ismagulovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Corresponding Member of Bologna Academy of Sciences, winner of Ch.Ch. Valikhanov Award, Honored Worker of Science and Technology, Professor of L.N. Gumilyov University (Kazakhstan)
Karibayev Bereket Bakhytzhonovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Head of the Department of History of Kazakhstan, Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Kozhamzharova Daria Perneshovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the NAS of the Republic of Kazakhstan, rector of the M. Auezov South Kazakhstan University (Kazakhstan)
Kozhirova Svetlana Bassieva – Doctor of Political Science, Professor, Co-Director of the Center for the Study of China and Central Asia of Fudan University and the International Scientific Complex of the National Company "Astana", Head of the Center for Chinese and Asian Studies (Kazakhstan)
Kozodoi Viktor Ivanovich – Doctor of Historical Sciences, Professor (Russia)
Kokebayeva Gulzhaukhar Kakenovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, chief researcher at Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology CS MES RK (Kazakhstan)
Kumekov Bolat Eshmukhambetovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Director of the International Institute of Kipchak Studies of the Al-Farabi Kazakh National University, Professor at L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan)
Matyzhanov Kenzhekhan Slyamzhanovich – Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the NAS RK, Director of M. Auezov Institute of Literature and Art (Kazakhstan)
Morrison Alexander – PhD, Professor, University of Oxford (UK)
Murtazayeva Rakhborkhon Khamidovna – doctor of Historical Sciences, Professor at the Department of «History of Uzbekistan» of Mirzo Ulugbek National University of Uzbekistan. (Uzbekistan)
Panto Dmitri – PhD, researcher at the Museum of the Second World War in Gdansk (Poland)
Rimantas Želvys – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vilnius Pedagogical University (Lithuania)
Samashev Zainolla Samashevich – archaeologist, Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of German Archaeological Institute. A. Marghulan Institute of Archeology CS MES RK (Kazakhstan)
Sailan Bolat Sanabayevich – Doctor of Historical Sciences, Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Sydykov Erlan Battashevich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Rector of L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan)
Taimagambetov Zhaken Kozhakhmetovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, National Museum of the Republic of Kazakhstan (Kazakhstan)

Executive Editor:

Kaipbayeva Ainagul Tolganbayevna

Scientific Editor:

Kozybayeva Makhabbat Malikovna

Editor:

Kubeyev Rustem Dzhaulybayevich

Executive Secretary

Konkabayeva Arailym Nurbolatovna

Technical secretary:

Khumarzak Altynbek

ӘОЖ / УДК/ UDK 94(574) "1914/1991

INNOVATIONS OF SOVIET POWER IN THE FIELD OF EDUCATION IN THE 1920-1930s

Akhmetzhanova A.T.¹, Alina A.D.²

¹Associate Professor of Department of History of Kazakhstan, al-Farabi KazNU, Almaty, Republic of Kazakhstan

²Master's Student at Hankuk University of Foreign Studies and the al-Farabi Kazakh NU

Abstract. With the seizure of power by the Bolsheviks in October 1917, a new stage of cultural change began in Russia and on its outskirts. In the article, the author tells about the measures of the Soviet power to improve the system of enlightenment and education, the training of teachers, the opening of the first universities of Kazakhstan in the first years of the existence of Soviet power. Based on the research of Kazakhstan historians, the essence of the creation and development of the new education system, innovations in the cultural sphere, designed to become the pillar of the new government in educating and re-educating the Soviet people, is revealed. The position of the Kazakh intelligentsia to address the issue of the cultural development of the Kazakh people is reviewed, numerical data are presented and a table is drawn up concerning the organization of the educational process and the opening of the first universities in the country. **Keywords.** Soviet power, Kazakh intelligentsia, socialist state, innovations, education, cultural revolution, higher education institutions.

Keywords: higher education institutions., cultural revolution, education, innovations, socialist state, Kazakh intelligentsia, Soviet power

XX ҒАСЫРДЫҢ 20-30 ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ КЕҢЕС ОДАҒЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ ЖАҢАШЫЛДЫҚТАРЫ

Ахметжанова А.Т.¹, Алина А.Д.²

¹Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Қазақстан тарихы кафедрасының доценті, т.ғ.к., Алматы қ., Қазақстан Республикасы

²Хангук шет тілдер университетінің және Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің магистранты, Сеул қ., Оңтүстік Корея

Аңдатпа. 1917 жылғы қазан айында большевиктердің билікті басып алуымен Ресейде және оның түпкір-түпкірінде мәдени және білім беру саласындағы өзгерістердің жаңа кезеңі басталды. Мақалада авторлар Қазақстанда кеңес өкіметінің 1920-1930-жж. ағарту, мәдениет және білім беру жүйесінің жаңғыртылуы, жаңа педагогикалық кадрларды даярлау мәселесі, алғашқы ЖОО-лардың ашылуы туралы баяндайды. Алаш зиялыларының және қазақстандық тарихшылардың зерттеулеріне сүйене отырып, кеңестік халықты тәрбиелеу мен қайта тәрбиелеу жаңа өкіметтің негізі болуға арналған жаңа білім беру жүйесін және де мәдени саладағы жаңашылдықтарды еңгізу мен дамытудың мәні анықталады. Қазақ халқының мәдени салада даму мәселесін шешуге қатысты қазақ зиялыларының көзқарасы зерттелініп, сандық деректер ұсынылып, оқу процесін ұйымдастыру және елдегі алғашқы жоғары оқу орындарының ашылуы туралы кесте ұсынылады. **Түйін сөздер:** кеңестік өкімет, қазақ зиялылары, социалистік мемлекет, жаңашылдықтар, білім беру, мәдени революция, жоғары оқу орындары.

НОВОВВЕДЕНИЯ СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ И ОБРАЗОВАНИЯ В 20-30-е ГОДЫ XX ВЕКА

Ахметжанова А.Т.¹, Алина А.Д.²

¹К.и.н., доцент кафедры истории Казахстана, Казахского национального университета им.аль-Фараби, г. Алматы, Республика Казахстан

²Магистрант Хангукского университета иностранных языков и Казахского национального университета им.аль-Фараби, г. Сеул, Республика Корея

Аннотация. С захватом большевиками власти в октябре 1917 года, в России и на ее окраинах начался новый этап преобразований в области культуры и образования. В статье авторы описывают меры советской власти по модернизации системы просвещения, образования и культуры, подготовки педагогических кадров, открытии первых вузов в Казахстане в 1920-1930-ые годы. Опираясь на исследования алашской интеллигенции и казахстанских историков раскрывается суть создания и развития новой системы образования, нововведений в культурной сфере, призванные стать опорой новой власти в воспитании и перевоспитании советских людей. Рассмотрена позиция казахской интеллигенции по решению вопроса о культурном развитии казахского народа, приведены цифровые данные и составлена таблица, касательно организации образовательного процесса и открытия первых вузов в стране.

Ключевые слова: советская власть, казахская интеллигенция, социалистическое государство, нововведения, образование, культурная революция, высшие учебные заведения.

Introduction

There have been positive changes in the education system and culture of the Republic of Kazakhstan after it gained independence. Innovations touched all parts of the structure of the educational process. An important place was given to the study and teaching of the history and culture of Kazakhstan in schools and universities. The country's scientists were faced with the task of describing the past objectively and preparing new textbooks, teaching aids, and scientific papers. Also, training of historians who can explain the functions of history as an academic discipline, establishing the connection of the younger generation with the traditions of a given society and serving history as a means of shaping national and cultural identity. There was a great growth of interest in national history and spiritual culture, the history of the creation of a network of higher educational institutions, and also studies of the education system and culture in the Soviet period has been analyzed.

Materials and methods

The study and analysis of the cultural transformations of the state, workers, and peasants was conducted with the help of documentary materials published in different years of independence of the Republic of Kazakhstan, source studies and reading books full with documents from the Soviet period. A comparative historical analysis and systematization of the data given in the works of scientists of the Soviet and independent Kazakhstan were carried out.

Discussion

In October 1917, in an intense struggle for power, the political parties of the Russian Empire were defeated. It was established the Bolshevik Party, the RSDLP (b), that planned the introduction of new laws and orders inherent in another state that had not existed until now in the world — a socialist, Soviet state. Innovations covered all areas of society, including culture, science, and education. The

contradictions in the positions of the Alash intelligentsia and the Bolsheviks on the cultural development of the Kazakh people changes in the sphere of enlightenment and education, the modernization of the training system in various fields of knowledge, the opening of higher educational institutions in Kazakhstan were vividly expressed [Койгелдиев М. К., 2004. Движение Алаш, 2008 и др.].

It is known that in the late 19th and early 20th centuries, the population of Kazakhstan within the Russian Empire had the opportunity to receive education in Muslim schools and madrasah, Russian-native schools, public schools and schools established by the royal administration. The ultimate goal of the formation of all foreigners of the empire was to be their Russification and merger with the Russian people [Садвокасова З.Т., 2008:92,260]. In order to prepare Russian teachers for Russian-Kazakh schools, Russian-Kyrgyz (Kazakh) teachers' seminaries began to open (Verny, Tashkent, Orenburg). Material security and quality of teaching in Russian educational institutions did not meet the needs of students. Therefore, the contingent of their students was extremely small. The local population was mistrustful of Russian education, preferring traditional religious schools –mekteband madrasah in their own region, and for continuing higher education, as a rule, in the madrasa of Bukhara, Samarkand and other cities of Central Asia. Muslim education contributed to the spiritual enlightenment of the people, mastering the Arabic script and certain secular sciences, although it required serious modernization at the beginning of the twentieth century, for example, it can recall the emergence of new-year schools in the late 19th century [Алимова Д.М., 2000:180], also, the accomplishment of the February revolution in 1917. Many prominent figures of the Kazakh people at the beginning of the twentieth century received a Muslim education, and then continued their studies at Russian gymnasiums, colleges, academies, and universities.

The educated and progressive-minded Kazakh intelligentsia, after the February revolution of 1917, directed all of their knowledge to enlighten the masses and to the struggle for national interests. They raised such questions as the replacement of Russian-native schools with national schools (lower, middle, higher). Progressive personalities called for conducting instruction in the students' native language, for universal, compulsory, free, and six-year education. They believed that funds for schools should be allocated from the treasury of the state and city governments. They wrote about the need to open libraries, mobile schools, organizing lectures, opening various courses, museums, and kindergartens.

Unfortunately, the October events of 1917 did not allow it to come true. With the seizure of power by the Bolsheviks, a new stage of innovation in the field of education in Kazakhstan began.

In order to strengthen the Soviet power, the organization of propaganda and study of socialist ideals was required. Therefore the task was to create and develop a new education system, designed to become the pillar of the new government in educating and re-educating people. The Soviet state planned the elimination of class privileges, the overcoming of mass illiteracy, the separation of religious organizations and educational institutions from the state, the widespread enrollment of school-age children, etc. [Хрестоматия, 2002:350-353]. Also, the Soviet government believed that it was necessary to destroy the educational structures of the royal period and introduce a socialist public education system that could unify all types of educational institutions. In November 1917, the People's Commissariat of Education (Narcompros) was formed. A decree has been issued by the Council of People's Commissars on the need to organize a Soviet unified public school. Decree of the All-Russian Central Executive Committee of the RSFSR of 16 October. 1918 approved the "Regulations on the" United Labor School ". The school was divided into two stages - the first for children from 8 to 13 years old (five-year course) and the second - from 13 to 17 years old (four years old). From the beginning of 1919 a single the school has three levels: primary (7 years old), middle (3 years old) and higher. Specialized boarding schools were opened to reach the nomadic population by the Soviet education system. The question was raised about the need to organize work on the elimination of illiteracy and the illiteracy of the adult population - the decrees of the Soviet government in 1919 from December 26, 1923, from August 14, 1932, from

December 14. [Алтаев А.И., 2008:910]. Thus, the imperial education system was destroyed and introduced the Soviet, socialist education.

As you know, the main issue in the field of education the Soviet state considered the fight against illiteracy. A decree of the Council of People's Commissars on the elimination of illiteracy was issued. An emergency commission has been created for its implementation. In 1920-1921 in Kazakhstan there were 2412 points on literacy, in which 72 232 people studied. It was created mobile points of the educational program, red yurts. In the villages, there were organized small schools, where children learned the skills of reading, writing, and counting. Only on August 27, 1930, the CEC and the Council of People's Commissars of the Kazakh SSR adopted a resolution on the introduction of universal compulsory primary education. Textbooks in the Kazakh language were created, their authors were: A. Baitursynov, J. Aimauytov, K. Satpayev, A. Bukeikhanov, etc. For example, the author of the first textbook of algebra in the Kazakh language was Kanysh Satpayev, geography – Alikhan Bukeikhanov, the Kazakh language, and literature - Ahmet Baitursynov and Telzhan Shononov, psychology - Zhusipbek Aimauytov.

In 1928, the Kazakh alphabet was transferred from Arabic graphics to Latin, which caused problems of development of the native language. At the same time, the personnel issue was acute, especially in the training of teachers, therefore, permanent and short-term courses were created to organize the training of teachers. There were opened pedagogical colleges. But these educational institutions could not provide a shortage of teaching staff and the proper qualification level. Course training did not give systematic and in-depth knowledge of both the specialty and teaching methodology. It was necessary to open higher education institutions in Kazakhstan, as specialists with higher education were trained mainly in Moscow, Leningrad, Omsk, Saratov, Tomsk and other Russian cities [Означении вуза..., 2005:79-92].

Thus, from the first days of the existence of a new state, the imperial education system began to be destroyed and introduced with Soviet socialist. Even before the establishment of the Soviet government, the Kazakh intelligentsia in their speeches, scientific works, in articles published in the Aykap magazine and the Kazakh newspaper, in the Karkaraly and other petitions, in the Alash party program they wrote about the right of the Kazakhs to build mosques, the opening of Muslim schools, the need to create conditions for entering the gymnasium, for higher education. They also printed materials about the reasons that led the Kazakh population "to impoverishment, and its cultural development to stagnation," about ways of reviving education, education, history, language and literature in the Kazakh steppe.

(Газета "Қазақ" (1913-1918 гг.)). They believed that for the cultural development of the people it is necessary to provide the government with the opportunity for each ethnic group to preserve its language, letter, and religion. They created the party "Alash" and published its program (November 1917). The ninth paragraph of which is called "Science and Enlightenment", where it was recorded that education should be free and accessible to all segments of the population; initial training is conducted in the native language; autonomous education and competitive passage of the teaching staff, the widespread opening of libraries and secondary educational schools and universities [Нурпеисов К.Н., 1995:220-222].

Alikhan Bukeikhanov, Akhmet Baitursynov, Mirzhakip Dulatov, Smagul Sadvakasov, Temirbek Zhurgenev, Uraz Zhandosov, and others individuals called for university education and expressed their thoughts about its importance for the Kazakh People [Вестник КазНУ..., 1998:9,11]. According to A. Baitursynov, the Kazakh university should respond to its "name and meaning," T. Zhurgenev believed that he should provide "studies in a European manner". U. Zhandosov spoke for the fact that the Kazakh University should "head the scientific school". Unfortunately, during the construction of the Soviet state, the pedagogical and scientific potential of the Alash intelligentsia was not fully utilized. As an example, Radus Zenkovich's speech (Chairman of the SNK Kaz (Kir) of the Autonomous Soviet Socialist Republic in 1920–1921) can be cited as the first All-Kyrgyz Party Conference on the report of the Regional Party

Committee on the Use of Former Alashordynians in Soviet Construction in 1921."Bukeikhanov is the best expert in the region. He needs to be skillfully used. His influence, scale ... He is so quickly guided in the local setting that is very helpful. He is a true encyclopedia on the Kyrgyz way of life, history of the region in general. No books can replace him If there were more like him..." [Кулышанова А.А., 2003:97-98]. This characteristic fits all representatives of the Kazakh intelligentsia of the early twentieth century. But, as you know, in 1922, AlikhanBukeikhanov was summoned to Moscow. Ahmet Baitursynov in 1921-1922 headed the Academic Center. MyrzhakypDulatov was engaged in publishing and teaching activities. SmagulSadvakasov, TemirbekZhurgenev, SanjarAsfendiyarov worked in the People's Commissariat of Education.Thanks to their efforts, the first higher education institutions were opened in Kazakhstan during the Soviet period. But in the 1920s-1930s, it was not universities that were established, but institutions of public education and educational institutions: Bukeyev Kazakh Institute of National Education in Urda, Semipalatinsk Institute of National Education, Orenburg Institute of National Education, Kazakh Institute of Education in Vernoy (Almaty), Kazakh Institute of National Education in Tashkent [Означении вуза..., 2005:79-92]. Later several universities were opened, but they were located in Tashkent, Orenburg. The Kazakh University in Almaty opened in 1928, which was transformed into a pedagogical institute in the 1932/33 school year, and only in 1934 did the new Kazakh National University open, the current Al-Farabi Kazakh National University [Летопись КазНУ, 2004:9]. We offer a small table "Higher education institutions in Kazakhstan in the 20-30s of the twentieth century".

Table1

№	Name of higher education institution	Year of formation, city
1.	Bukeev Kazakh Institute of National Education	1920, Urda
2.	Semipalatinsk Institute of National Education	1920, Semipalatinsk
4.	Orenburg Public Institute of education	1921, Orenburg
5.	Kazakh Institute of Education	1921, Verny (Almaty)
6.	The Kazakh Institute of Education (1920), transformed in 1926 into the Kazakh Pedagogical Institute and in 1928 transferred to Almaty.	1926, Tashkent
7.	Kazakh State University (since 1931/32 academic year KazPI)	1928, Almaty
8.	Veterinary Institute	1928, Almaty
9.	Agricultural Institute	1930, Almaty
10.	Медицинский институт	1931, г.Алматы
11.	Geological Exploration Institute, in 1934 he was transferred to Almaty, reorganized into a mining and metallurgical institute, then into a polytechnical institute	1932, Semipalatinsk 1934, Алматы
12.	Ural Pedagogical Institute	1932, Uralsk
13.	Kazakh State University (KazSU). (from December 1, 1934, Kazakh State University named after S.M.Kirov)	January 15, 1934, year, Almaty
14.	Teaching institutes	1935-1936

Schools opened up, which was right and necessary, but the problem was not only in the teaching staff but also in the students since the majority of the working and peasant youth had no secondary education. The policy of the Soviet state was aimed at building a "new, more progressive, just society - workers and peasants", so the Soviet government needed new cadres from workers and peasants, although the head of the Soviet state, Lenin VI did not ignore the old cadres and in some cases they were involved in work in the system of education and culture. In 1920, on September 19, the Soviet state adopted the Decree "On the Workers' Faculties", the purpose of which was to prepare working youth for university studies and to proletarianize higher education. The decree provided for the creation of preparatory courses and working faculties [Хрестоматия, 2002:350-353].

The first working faculty in Kazakhstan was formed in 1921 in Orenburg, where 236 people studied in the 1921–1922 academic year. Already in 1936, 16 working faculties worked in the Republic and 5,000 people were trained. So the Soviet state solved the problem of studying children of workers and peasants in high schools. In addition, the new state abolished tuition fees and paid scholarships to students. As a result of such a policy, by 1923, there were 49.3% of students who came from workers and peasants (in all the republics of the USSR), in 1928 - 72, 1%. Precisely in Kazakhstan, about 60% of people were literate.

All educational institutions were in dire need of material support, which was unbearable in the first years of the establishment of Soviet power, which were difficult for the new state, then of civil war and economic devastation, famine, confrontation of political forces.

In the 1920s and 1930s, the state sought to preserve a single educational space, closely associated with the official ideology of the Bolshevik Party, which provided for the training of specialists capable of building a new socialist state - a state of workers and peasants. Therefore, special attention was paid to the training of specialists from workers and peasants, and in the first place - teachers and humanities. Zhusipbek Aymaytov, a well-known leader of the Kazakh people, wrote: "autonomy, which I never dreamed of before ... requires improving the social status of the people, improving economic life (cattle breeding), teaching (competent, cultural) agriculture, resolving the problem of subsistence, health care institutions, local authorities (Councils), judicial bodies - the introduction of all of them into the administrative framework. This also includes problems of education, the elimination of illiteracy, the development of literature, the media (the press) to become a truly cultured person, we need hundreds, thousands of specialists in various areas of life." [Рысбекова С.Т., 2010:14-15].

It should be noted that in the 1920s-1930s, historians were trained in the following universities: Kazakh Pedagogical Institute (KazPI, now KazNPU named after Abay), Kazakh State University named after SM Kirov (now KazNU named after Al-Farabi). They were taught by famous people - Vasily Vladimirovich Barthold, Evgeny Viktorovich Tarle (was in exile in Almaty), Sanjar Dzhaferovich Asfendiyarov, Ahmet Baitursynov, Saken Seyfullin, Uraz Dzhandosov, etc.

The training of social scientists was carried out by Communist universities, where communists and Komsomol activists from all over the Soviet Union studied. So, in 1921-1930. The SACU - Central Asian Communist University (1926) in Tashkent was established; CUWE - Communist University of Workers of the East, an educational institution of the Comintern (1921-1938) in Moscow, Institute of Party History (the Communist Party of Kazakhstan) (1923) in Almaty, KazComUni - Kazakh Communist University (1930) in Almaty, KIML - Kazakhstan Institute of Marxism-Leninism (1932-1938) in Almaty. There were also evening institutes of Marxism-Leninism with 1 and 2 years of study.

The historical situation in the Soviet state (in all republics) in the 1920s and 1930s was similar, especially in resolving the issue of implementing the tasks of the Cultural Revolution. Therefore,

secondary and higher educational institutions were opened, which, by organizing the educational process, introduced into the students' minds the importance of knowing the history of creating the world's first socialist state, studying the life and activities of the leaders of the October revolution, understanding and accepting the leading Bolshevik party for the successful development of the Soviet state and of society.

It would be true to accept the position of the Kazakh enlighteners, who indicated that the Kazakh people "have not only literature, but also textbooks in their own language, i.e. he doesn't have that basic one, without which no cultural and educational work can begin", stressing the need for long-term, methodical work. Also, the lack of knowledge of the Kazakh language, so you have to "explore its properties and laws and deduce rules from them. Each rule is derived after establishing its correctness by numerous examples from oral folk literature. In a word, the work is very difficult, painstaking, time-consuming and assiduous... The work of compiling textbooks of the Kyrgyz language ... the basis of all cultural works [Терновой И.К., 1998:5455].

In 1991, Kazakhstan proclaimed its independence, adopted the Law "On State Independence of the Republic of Kazakhstan". The country faced new challenges that required innovations in all areas of the Kazakh society. A number of changes in the field of education, science, and culture. There are successes and achievements. Therefore, at present, "the Kazakhstani should know the ideal of our society, knowing its history, language, culture, at the same time being modern, fluent in foreign languages, having advanced and global views" [Послание , 2018], as Kazakhstan entered a new historical period of development. And, as noted in the Head of State's article: "Today we must begin a larger and more fundamental work ... take a step towards the future, change the public consciousness in order to become a single Nation of strong and responsible people" [Статья Главы государства , 2017].

Conclusion

Innovations of the Soviet government in the field of culture and education were necessary. However, by taking into account the historical situation, prevailing in the territory of Kazakhstan, starting from the nineteenth century, and the cultural status of the Kazakh people. Also, by taking as a basis for transformative activities in the field of culture and education, the position of the Kazakh intelligentsia - experts on native history, language, literature, and culture.

REFERENCES

- Koygeldiev M. K. Ulttyu sayasi elita. Kyzmeti men tagdyry. Zertteuler. – Almaty: Zhaly, 2004. Alash kozgalysy. – Almaty: «Mektep» baspasy, 2008.
- Nurpeisov K.N. Alash Kham Alash-Orda. – Almaty: Sanat, 1995.
- Dvizhenie Alash: Sbornik materialov sudebnykh protsessov nad alashevtsami. Trekhtomnik. Avtorskoe izdanie professora T.K. Zhurtbaya. - Almaty: FF «El-shezhire», 2011.
- Imakhanbetova R. «Gasyr sanlagy: Akhmet Baytursynulynyn shygarmashylyk gumyrbayany». – Astana, 2010. i dr.
- Sadvokasova Z.T. Politika sarizma v oblasti obrazovaniya v Kazakhstane (vtoraya polovina XIX-nachalo XX vekov). - Almaty: Kazak universiteti, 2008. - 92 S.
- Ot protektorata k kolonii Rossiyskoy imperii. Sbornik dokumentov i materialov.- Almaty: Kazak universiteti, 2014. – 260 S.
- Alimova D.A. Dzhadidizm v Sredney Azii. Puti obnovleniya, reformy, bor'ba za nezavisimost'. - Tashkent: "Uzbekiston", 2000.- 180 S.
- Mamaniya. Tarikhi derekter, estelikter, olender, kuzhattar, pikirler. - Almaty, 1998 i dr.

Khrestomatiya po noveyshey istorii Kazakhstana (1917-1939 gg.). T.1 - Almaty: "Sanat", 2002.- S. 350-353. Altaev A.Sh., Zhanguitin B.O. Istoriya Kazakhstana: Khrestomatiya. T.II - Almaty: "Bastau", 2008, t.2. - S. 9-10. O znachenii Vuzadlya Kazakhstana. Doklad Narkomprosa Kazakhstana tov.

Saduakasova S. na torzhestvennom otkrytii Pedvuza 29 oktyabrya 1926 goda v g.Tashkente. // Tilekulov G., Tilekulova G. Izistorii Kazakhskogo pedagogicheskogo instituta v Tashkente. Almaty: IK "KazAkparat", 2005.- S.79-92.

Nurpeisov K.N. Alash h m Alash-Orda. – Almaty: Sanat, 1995.- 220-222 bb.

Vestnik KazNU, seriya informatsionnaya, №3, 1998.- S.9,11.

Letopis' Kazakhskogo natsional'nogo universiteta imeni al'-Farabi. 1934-1960.T.1.Almaty: Qazaq universiteti, 2004. S.9.

Kul'shanova A.A. MaterialyTsGA RK i AN RK popolitike korenizatsii v Kazakhstane (1920-1936 gody): istochnikovedcheskoe issledovanie. - Almaty: Atamura, 2003. - S.97 - 98.

Rysbekova S. T. Sovetskiy opyt sotsial'noy modernizatsii traditsionnogo obshchestva: uroki i istoricheskoe znachenie (1920-1936 gg.): Avtoreferat ... dokt. ist. nauk. - Ural'sk, 2010. S.15. Ternovoy I.K., Isetova R.L. Zhizn', ozarennaya bor'boy. - Kostanay, 1998.- S.54-55.

Poslanie Prezidenta Respubliki Kazakhstan N.Nazarbaeva narodu Kazakhstana. Novye vozmozhnosti razvitiya v usloviyakh chetvertoy promyshlennoy revolyutsii. 10 yanvarya 2018 goda. [http://www.akorda.kz/Stat'ya Glavy gosudarstva](http://www.akorda.kz/Stat'ya_Glavy_gosudarstva) "Vzglyad v budushchee: modernizatsiya obshchestvennogo soznaniya. 12 aprelya 2017 goda. <http://www.akorda.kz/>

МАЗМҰНЫ

Айтмағамбетов Д.Р., Азмұханова А.М., Нұрсұлтанова Л.Н.	
ҚАЗАҚСТАН ЖӘНЕ ВЬЕТНАМ: ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТАН ТӘЖІРИБЕГЕ.....	5
Ахметжанова А.Т., Алина А.Д.	
XX ҒАСЫРДЫҢ 20-30 ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ КЕҢЕС ОДАҒЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ ЖАҢАШЫЛДЫҚТАРЫ.....	12
Алимжанова А.Ш., Шаймерденова М.Д.	
ЗАМАНАУИ БІЛІМ: ҚОҒАМДЫҚ ПІКІРДІ МОДЕРНИЗАЦИЯЛАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАСЫ.....	20
Арепова А.Д., Морякова М.Т.	
АҚ ОРДАНЫҢ САЯСИ ТАРИХЫНЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ (XIII–XV ғғ. басы).....	25
Балықбай А.К.	
ҚАЗАҚ КИНОДРАМАТУРГИЯСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУ ТАРИХЫ ЖӘНЕ КЕЗЕҢДЕРІ.....	33
Боранбаева Б.С.	
ШЫҒЫС МАЙДАНЫНА ҚАТЫСҚАН ОРАЛ Өңірінің қазақ қыздары.....	41
Горячев А.А., Егорова Т.А., Егорова К.А.	
ХАНТАУ ТАУЫНЫҢ ЕЖЕЛГІ ПЕТРОГЛИФТЕРІ.....	58
Ғабитханұлы Қ.	
ҚЫТАЙ ЖЫЛНАМАЛАРЫНДАҒЫ ТҮРКІЛІК СӨЗДЕРДІ АУДАРУ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛАУ, БІРІЗДЕНДІРУ МӘСЕЛЕСІ.....	73
Ғабитханұлы Қ., Ғабит Е.	
«ТӨҢІР ТАУ» (немесе Тянь-Шань) ҒҰНДАРДАН ҚАЛҒАН АТАУ.....	79
Жанибай С.Б.	
МҰСТАФА ШОҚАЙ ЕҢБЕКТЕРІНДЕГІ ТАРИХТЫ ЗЕРТТЕУДІҢ МЕТОДОЛОГИЯЛЫҚ ҰСТАНЫМДАРЫ...83	
Жанибай С.Б.	
1920-1940 ЖЫЛДАРДАҒЫ ТҮРКІСТАНДАҒЫ КЕҢЕСТІК БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ҚАЛЫПТАСУЫ.....	92
Жолсейітова М.Ә.	
ЮСУФ АҚЧУРАНЫҢ ЖАС ТҮРІКТЕР БІЛІГІ ТҰСЫНДАҒЫ ҚЫЗМЕТІ.....	105
Жолсейітова М.Ә.	
ЖӘДИДШІЛДІКТІҢ ҚАЛЫПТАСУЫ МЕН ДАМУЫНДАҒЫ И. ГАСПЫРАЛЫНЫҢ РӨЛІ.....	116
Жұмай Г.	
ҚОРЫҚ-МУЗЕЙДІҢ ЗЕРТТЕУ НЫСАНДАРЫ.....	128
Калыш А.Б., Исаева А.И.	
ҒЫЛЫМИ ЖӘНЕ ОҚУ ҮДЕРІСІНДЕГІ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МУЗЕЙІНІҢ ДАЙЫНДАҒАН ҒЫЛЫМИ-ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСЫНЫҢ ОРНЫ.....	136
Камалдинов И.Р., Савельева Т.В.	
ІЛЕ АҒҒАРЫНДАҒЫ ҰЛЫ ЖІБЕК ЖОЛЫНЫҢ БАҒЫТЫ (археологиялық деректер бойынша).....	145
Керімбаев Е.Ә., Набижанқызы З.	
КОНФУЦИЙ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ҚҰРЫЛУЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚЫЗМЕТІ.....	159
Қабдолдина К.Қ.	
КЕҢЕСТІК ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚАЗАҚ ӘЙЕЛДЕРІНІҢ ТЕНДІК МӘСЕЛЕСІ.....	169
Қабылдинов З.Е., Борбасов С.М., Қозыбаева М.М.	
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ КЕЛБЕТІНІҢ АЙНАСЫ.....	175
Қаипбаева А.Т	
ІЛИЯС ОМАРОВ ЖӘНЕ ҰЛТТЫҚ МӘДЕНИ МҰРА.....	182
Қали А., Сәкенұлы Қ., Айдаралиева Ә.	
АҚТӨБЕ Өңіріндегі «АЛАШ ОРДА» ҚАЙРАТКЕРЛЕРІНІҢ ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ (Ақтөбе облыстық мемлекеттік архиві материалдары бойынша).....	197
Құдайбергенұлы Б., Каримова А.Е., Садыкова А.М.	
ҚАЗАҚ ҚАЙРАТКЕРІ Н.НҰРМАҚОВТЫҢ ҚОНЫСТАНДЫРУ САЯСАТЫНА ҚАТЫСТЫ САЯСИ ҰСТАНЫМЫ.....	215
Қыдырбаев Қ.А.	
МӘМЛҮК-ҚЫПШАҚ СҰЛТАНДЫҒЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ӘЛЕМ ӨРКЕНИЕТІНЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ.....	222

Мейрманова Г.А., Дауытбекова М.Қ. ДӘСТҮРЛІ ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫНДАҒЫ БАТЫРЛАР ЭТИКЕТІ.....	233
Мұқаметханұлы Н., Мадиев Д.А. ҚЫТАЙДЫҢ БАТЫС БӨЛІКТІ ҚАУЫРТ ИГЕРУ СТРАТЕГИЯСЫ ЖӘНЕ ШЫҢЖАҢНЫҢ ШЕКАРА ӨҢІРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК ДАМУЫ.....	243
Мырзабекова Р.С., Мырзабеков М.С. ТАНЗИМАТ ДӘУІРІНДЕГІ РЕФОРМАТОРЛЫҚ ҚОЗҒАЛЫСТАР.....	251
Нурмухамбет Ә.Б., Сайн Э.Д. ҚАЗАҚСТАН КӘСПОРЫНДАРЫНЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ МАРКЕТИНГТІК СТРАТЕГИЯЛАРЫ.....	258
Сабденова Г.Е., Усерова А.Н. ҚАЗАҚТЫҢ ДӘСТҮРЛІ ҚҰҚЫҚ МӘДЕНИЕТІ МЕН ҰЛТТЫҚ ТӘЛІМ ТӘРБИЕСІНІҢ ТАРИХИ БАСТАУЛАРЫ.....	265
Сабырова Ә.С. ЖЫРАУЛЫҚ ПОЭЗИЯДАҒЫ «БАТЫРШЫЛДЫҚ».....	273
Садықов Т.С., Набиев С.Т. АКАДЕМИК М.Қ.ҚОЗЫБАЕВ ЕҢБЕКТЕРІНДЕГІ ҚАЗАҚ АЗАТТЫҚ КҮРЕСІНІҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	279
Сайынов Д. АҚТӨБЕ ӨҢІРІНДЕГІ ДІНИ ҚАЙРАТКЕРЛЕРДІҢ РУХАНИ ҚЫЗМЕТІ.....	285
Сәкенов С.Қ. СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚОЛА ДӘУІРІНІҢ ТҮРҒЫН ҮЙЛЕРІ.....	296
Сериккалиева А.Е., Ашинова Ж.Е., Набижанқызы З. ШЫҰ ЕРКІН САУДА АЙМАҒЫНЫҢ ЖОБАСЫ: МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН КЕЛЕШЕГІ.....	304
Сыздыкова А.М. ЕРТІС ӨҢІРІНІҢ КЕҢЕСТІК ОТЫН-ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ КЕШЕНДЕРІНДЕГІ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫ БАСҚАРУДЫҢ ТАРИХЫ (1970-1990).....	308
Төлебаев Т.Ә., Әбікенова Г.Е. ДӘСТҮРЛІ МЕТОДОЛОГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАР ЖӘНЕ ПРОТОТҮРІКТЕРДІҢ ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ГЕОГРАФИЯСЫ: ТАРИХНАМАЛЫҚ АСПЕКТ.....	317
Шаймерденова М.Д. ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ ОҚУЛЫҚТАРЫНЫҢ АВТОРЛАРЫ АҚПАРАТ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТ ТАСУШЫЛАРЫ РЕТІНДЕ: ТІЛ ТҰЛҒАЛАРЫН РЕТРОСПЕКТИВТІ ШОЛУ.....	323

СОДЕРЖАНИЕ

Айтмагамбетов Д.Р., Азмуханова А.М., Нурсултанова Л.Н. КАЗАХСТАН И ВЬЕТНАМ: ОТ СОГЛАШЕНИЙ К ПРАКТИКЕ.....	5
Ахметжанова А.Т., Алина А.Д. НОВОВВЕДЕНИЯ СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ И ОБРАЗОВАНИЯ в 20-30-е ГОДЫ XX ВЕКА.....	12
Алимжанова А.Ш., Шаймерденова М.Д. СОВРЕМЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: КЛЮЧЕВОЙ АСПЕКТ МОДЕРНИЗАЦИИ ОБЩЕСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ.....	20
Арепова А.Д., Морякова М.Т. ВОПРОСЫ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ИСТОРИИ АК ОРДЫ (XIII – НАЧАЛО XV ВВ.).....	25
Балықбай А.К. ИСТОРИЯ И ЭТАПЫ СТАНОВЛЕНИЯ КАЗАХСКОЙ КИНОДРАМАТУРГИИ.....	33
Боранбаева Б.С. КАЗАШКИ ПРИУРАЛЬЯ – УЧАСТНИЦЫ ВОЕННЫХ ДЕЙСТВИЙ НА ДАЛЬНЕВОСТОЧНОМ ФРОНТЕ.....	41
Горячев А.А., Егорова Т.А., Егорова К.А. ДРЕВНИЕ ПЕТРОГЛИФЫ ГОР ХАНТАУ.....	58
Габитханұлы К. ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА, РЕКОНСТРУКЦИИ, ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОСТИ ТЮРКСКИХ СЛОВ В КИТАЙСКИХ ЛЕТОПИСЯХ.....	73
Габитханұлы К., Габит Е. ГЕОГРАФИЧЕСКОЕ НАЗВАНИЕ «ТАНИРТАУ» (ИЛИ ТЯНЬ-ШАНЬ) - НАСЛЕДИЕ ГУННОВ.....	79
Жанибай С.Б. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИЗУЧЕНИЯ ИСТОРИИ ПРОИЗВЕДЕНИЙ МУСТАФЫ ШОКАЯ.....	83
Жанибай С.Б. СТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТСКОЙ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ В ТУРКЕСТАНЕ В 1920-1940-Е ГОДЫ.....	92
Жолсейітова М.Ә. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЮСУФА АКЧУРИНА В ПЕРИОД ПРАВЛЕНИЯ МЛАДОТУРОК.....	105
Жолсейітова М.Ә. РОЛЬ И ГАСПЫРАЛЫ В СТАНОВЛЕНИИ И РАЗВИТИИ ДЖАДИДИЗМА.....	116
Жумай Г. ОБЪЕКТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЗАПОВЕДНИКА-МУЗЕЯ.....	128
Калыш А.Б., Исаева А.И. МЕСТО НАУЧНО-ЭТНОГРАФИЧЕСКОЙ ЭНЦИКЛОПЕДИИ ЦГМ РК В НАУЧНО - ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ.....	136
Камалдинов И.Р., Савельева Т.В. НАПРАВЛЕНИЯ ВЕЛИКОГО ШЕЛКОВОГО ПУТИ В ИЛИЙСКОЙ ДОЛИНЕ (по археологическим источникам).....	145
Керимбаев Е.А., Набижанкызы З. СТАНОВЛЕНИЕ И ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИНСТИТУТОВ КОНФУЦИЯ.....	159
Кабдолдина К.К. ПРОБЛЕМА РАВЕНСТВА КАЗАХСКИХ ЖЕНЩИН В СОВЕТСКОМ КАЗАХСТАНЕ.....	169
Кабульдинов З.Е., Борбасов С.М., Қозыбаева М.М. ЗЕРКАЛО ЭТНОГРАФИЧЕСКОГО ОБРАЗА КАЗАХОВ.....	175
Каипбаева А.Т. ИЛЬЯС ОМАРОВ И НАЦИОНАЛЬНОЕ КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ.....	182
Кали А., Сакенұлы К., Айдаралиева А. О ДЕЯТЕЛЯХ «АЛАШ ОРДЫ» АКТЮБИНСКОГО КРАЯ (ПО МАТЕРИАЛАМ АКТЮБИНСКОГО ОБЛАСТНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО АРХИВА).....	197
Құдайбергелұлы Б., Каримова А.Е., Садыкова А.М. ПОЛИТИЧЕСКАЯ ПОЗИЦИЯ КАЗАХСКОГО ДЕЯТЕЛЯ Н. НУРМАКОВА В ОТНОШЕНИИ ПЕРЕСЕЛЕНЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ.....	215
Кыдырбаев К.А. МАМЛЮК-КИПЧАКСКИЙ СУЛТАНАТ И ЕГО ВКЛАД В МИРОВУЮ ЦИВИЛИЗАЦИЮ.....	222

Мейрманова Г.А., Дауытбекова М.Қ. ЭТИКЕТ ГЕРОЕВ В ТРАДИЦИОННОМ КАЗАХСКОМ ОБЩЕСТВЕ.....	233
Мухаметханулы Н., Мадиев Д.А. СТРАТЕГИЯ НАПРЯЖЕННОГО ОСВОЕНИЯ ЗАПАДНОЙ ЧАСТИ КИТАЯ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ ПРИГРАНИЧНОГО РЕГИОНА СИНЬЦЗЯН.....	243
Мырзабекова Р.С., Мырзабеков М.С. РЕФОРМАТОРСКИЕ ДВИЖЕНИЯ В ЭПОХУ ТАНЗИМАТА.....	251
Нурмухамбет Ә.Б., Сайн Э.Д. МАРКЕТИНГОВЫЕ СТРАТЕГИИ МЕЖДУНАРОДНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ КАЗАХСТАНА....	258
Сабденова Г.Е., Усерова А.Н. ИСТОРИЧЕСКИЕ КОРНИ ТРАДИЦИОННОЙ ПРАВОВОЙ КУЛЬТУРЫ И НАЦИОНАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ КАЗАХОВ.....	265
Сабирова А.С. ЭТИЧЕСКИЙ КОДЕКС «БАТЫРШЫЛДЫҚ» В ЭПИЧЕСКОЙ ПОЭЗИИ.....	273
Садыков Т.С., Набиев С.Т. ВОПРОСЫ ОСВОБОДИТЕЛЬНОЙ БОРЬБЫ КАЗАХОВ В ТРУДАХ АКАДЕМИКА М.К. КОЗЫБАЕВА.....	279
Сайнов Д. ДУХОВНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ РЕЛИГИОЗНЫХ ДЕЯТЕЛЕЙ В АКТЮБИНСКОМ КРАЕ.....	285
Сакенов С.К. ДОМА ЭПОХИ БРОНЗЫ СЕВЕРНОГО КАЗАХСТАНА.....	296
Сериккалиева А.Е., Ашинова Ж.Е., Набижанкызы З. ПРОЕКТ ЗОНЫ СВОБОДНОЙ ТОРГОВЛИ ШОС: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	304
Сыздыкова А.М. ИСТОРИЯ УПРАВЛЕНИЯ ОХРАНОЙ ПРИРОДНОЙ СРЕДЫ НА СОВЕТСКИХ ТОПЛИВНО- ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЯХ ПРИИРТЫШЬЯ (1970-1990).....	308
Тулбаев Т.А., Абикенова Г.Е. ТРАДИЦИОННЫЕ МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ И ЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ ГЕОГРАФИЯ ПРОТОТЮРКОВ: ИСТОРИОГРАФИЧЕСКИЙ АСПЕКТ.....	317
Шаймерденова М.Д. АВТОРЫ КАЗАХСТАНСКИХ УЧЕБНИКОВ ПО ИСТОРИИ КАЗАХСТАНА КАК НОСИТЕЛИ ИНФОРМАЦИИ И КУЛЬТУРЫ: ЯЗЫКОВАЯ ЛИЧНОСТЬ В РЕТРОСПЕКТИВЕ.....	323

CONTENTS

Aitmagambetov D., Azmukhanova A., Nursultanova L. KAZAKHSTAN AND VIETNAM: FROM AGREEMENTS TO PRACTICE.....	5
Akhmetzhanova A.T., Alina A.D. INNOVATIONS OF SOVIET POWER IN THE FIELD OF EDUCATION IN THE 1920-1930s.....	12
Alimzhanova A., Shaimerdenova M. MODERN EDUCATION: THE KEY ASPECT OF MODERNIZATION OF PUBLIC CONSCIOUSNESS.....	20
Arepova A.D., Moryakova M.T. THE ISSUES OF THE POLITICAL HISTORY OF AK ORDA (XIII - EARLY XV CENTURIES).....	25
Balykbay A.K. HISTORY AND STAGES OF THE FORMATION OF KAZAKH FILM DRAMA.....	33
Boranbayeva B.S. KAZAKH WOMEN OF THE URALS-PARTICIPANTS OF MILITARY ACTIONS ON THE FAR EASTERN FRONT.....	41
Goriachev A.A., Egorova T.A., Egorova K.A. ANCIENT PETROGLYPHS OF KHANTAU MOUNTAINS.....	58
Gabitkhanuly K. ISSUES OF TRANSLATION, RECONSTRUCTION, CONSISTENCY OF TURKIC WORDS IN CHINESE CHRONICLES.....	73
Gabitkhanuly K., Gabit Y. «TANGIRTAU» (OR TIAN-SHAN) IS THE HUN HERITAGE THE GEOGRAPHICAL NAME "TANGIRTAU" (OR TYANSHAN) IS THE HUN HERITAGE.....	79
Zhanibay S. METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE STUDY OF HISTORY IN THE WRITINGS OF MUSTAFA SHOKAY.....	83
Zhanibay S. FORMATION OF THE SOVIET EDUCATION SYSTEM IN TURKESTAN IN THE 1920-1940S.....	92
Zholseitova M. THE ACTIVITIES OF YUSUF AKCHURIN DURING YOUNG TURKS PERIOD.....	105
Zholseitova M. I. GASPYRALY'S ROLE IN THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF JADIDISM.....	116
Zhumai G. OBJECTS RESEARCH OF THE RESERVE-MUSEUM.....	128
Kalysh A., Isayeva A. PLACE OF SCIENTIFIC AND ETHNOGRAPHIC ENCYCLOPEDIA OF THE CENTRAL STATE MUSEUM OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN IN THE SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL PROCESS.....	136
Kamaldinov I.R., Savelyeva T.V. DIRECTIONS OF THE GREAT SILK ROAD IN THE ILE VALLEY (according to archaeological sources).....	145
Kerimbaev Y.A., Nabizhankyzy Z. THE FORMATION AND ACTIVITIES OF CONFUCIUS INSTITUTES.....	159
Kabdoldina K.K. THE PROBLEM OF EQUALITY OF KAZAKH WOMEN IN THE SOVIET KAZAKHSTAN.....	169
Kabuldinov Z.E., Borbasov S.M., Kozybayeva M.M. MIRROR OF THE ETHNOGRAPHIC IMAGE OF THE KAZAKH.....	175
Kaipbaeva A.T. ILYAS OMAROV AND THE NATIONAL CULTURE HERITAGE.....	182
Kali A., Sakenuly K., Aidaraliev A. ON THE "ALASH ORDA" FIGURES FROM AKTOBE KRAI (ACCORDING TO THE MATERIALS OF THE AKTOBE REGIONAL STATE ARCHIVE).....	197
Kudaybergenuly B., Karimova A.E., Sadykova A.M. THE POLITICAL POSITION OF THE KAZAKH LEADER N. NURMAKOV IN RELATION TO THE RESETTLEMENT POLICY.....	215
Kydyrbayev K.A. THE MAMLUK-KIPCHAK SULTANATE AND HIS CONTRIBUTION TO THE WORLD'S CIVILIZATION.....	222

Meirmanova G.A., Daytbekova M.K.	
HEROES OF THE TRADITIONAL KAZAKH SOCIETY.....	233
Mukhametkhanuly N., Madiev D.A.	
THE STRATEGY OF RAPID DEVELOPMENT OF THE WESTERN PART OF CHINA AND THE SOCIAL DEVELOPMENT OF THE BORDER REGION OF XINJIANG.....	243
Myrzabekova R., Myrzabekov M.	
REFORM MOVEMENTS IN THE EPOCH OF TANZIMAT.....	251
Nurmukhambet A.B., Sayn E.D.	
MARKETING STRATEGIES OF KAZAKHSTAN ENTERPRISES' INTERNATIONAL ACTIVITIES.....	258
Sabdenova G.E., Userova A.N.	
HISTORICAL ROOTS OF TRADITIONAL LEGAL CULTURE AND NATIONAL NURTURING OF KAZAKHS.....	265
Sabirova A.S.	
ETHIC CODE OF "BATYRSHYLDYK" IN THE EPIC POETRY.....	273
Sadykov T., Nabyev S.	
THE ISSUES OF KAZAKH LIBERATION STRUGGLE IN THE WRITINGS OF THE ACADEMICIAN M.K. KOZYBAYEV.....	279
Sainov D.	
THE SPIRITUAL ACTIVITIES OF THE RELIGIOUS LEADERS IN AKTOBE REGION.....	285
Sakenov S.K.	
BRONZE AGED DWELLINGS IN NORTHERN KAZAKHSTAN.....	296
Serikkalieva A.E., Ashinova Zh.E., Nabizhankyzy Z.	
PROJECT OF THE SCO FREE TRADE ZONE: PROBLEMS AND PROSPECTS.....	304
Syzdykova A.M.	
HISTORY OF MANAGEMENT OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AT SOVIET FUEL AND ENERGY ENTERPRISES IN THE PRIYRTISHIYA (1970-1990).....	308
Tulebayev T.A., Abikenova G.E.	
TRADITIONAL METHODOLOGICAL DIRECTIONS AND LINGUISTIC GEOGRAPHY OF PROTO- TURKS: HISTORIOGRAPHIC ASPECT.....	317
Shaimerdenova M.D.	
THE AUTHORS OF KAZAKHSTANI TEXTBOOKS ON THE HISTORY OF KAZAKHSTAN AS CARRIERS OF INFORMATION AND CULTURE: A LANGUAGE PERSON IN RETROSPECTIVE.....	323

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы 2019. 1(17)

Бас редактор:
Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген:
Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 30.03.2019.
Пішімі 70х100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:
050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй
ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМКТел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

Е-mail: edu.history@bk.ru.
Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй